

//INSPIRATIE

KUNST TEKENT DE TOEKOMST

'Met kunst kan ik een stukje de toekomst inkijken,' zegt Ton Venhoeven. 'Kunstenaars houden meer dan architecten een vinger aan de pols van de tijd.'

Hij komt net terug uit Parijs, waar hij zich wendte in de hedendaagse kunst van het Palais de Tokyo. Ton Venhoeven (1954), die in de jaren tachtig nog te rade ging bij filosofen als Foucault, Baudrillard, en Derrida, vindt zijn inspiratie tegenwoordig vooral bij moderne kunstenaars.

Tekst Marina de Vries
Beeld Aernout Mik

Lange tijd waren het vooral de postmoderne Franse filosofen die Ton Venhoeven boeiden met hun pleidooi voor individuele vrijheid en hun vraagtekens bij het modernistische gebouw-als-machine-ideaal. Maar de laatste tien jaar heeft hij de filosofie losgelaten om zijn andere, even oude liefde te volgen: 'Ik heb een enorme bewondering voor kunstenaars omdat ze in staat zijn zonder programma van eisen en zonder maatschappelijke vraag werk te maken. Kunstenaars houden meer dan architecten een vinger aan de pols van de tijd. Wat ik ook sterk vind, is de manier waarop ze met beelden communiceren. Die hebben meerdere betekenissen, moeten zowel jou en mij als vele anderen aanspreken.' Venhoeven gebruikt de kunst

zowel ter inspiratie als om te peilen of zijn werk zich in de juiste richting ontwikkelt. Hij wil namelijk toekomstbestendige gebouwen maken met een zekere maatschappelijke waarde, misschien zelfs cultuurkritiek. Om zich op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen, bezoekt Venhoeven geregeld belangrijke musea in het buitenland. Hij volgt de grote kunstmanifestaties, waaronder de Biënnale van Venetië, de Documenta van Kassel en Manifesta. Daarnaast werkt hij graag samen met kunstenaars. Bij het ontwerpen van de Jan Schaeferbrug in Amsterdam heeft hij onder meer gebrainstormd met installatie- en videokunstenaar Aernout Mik. De laatste jaren houden ecologie, klimaatproblematiek

en nonchalant consumentisme hem bezig. Dan is het prettig om te zien dat in Palais de Tokyo een kunstenaar opereert op het grensvlak van kunst en ecologische biotoop, terwijl zijn bureau net Sportplaza Mercator in Amsterdam-West heeft afgeleverd met een levende, begroeide gevel. En zoals de Japanse kunstenaar Shimabuku speelgoedieren maakt met een menselijk melancholische uitstraling en daarmee meer respect voor de dingen bepleit, zo geeft Venhoeven zijn gebouwen met opzet een tikje dierlijke, levende en niet onmiddellijk grijpbare huid. 'Daarmee wordt dat gebouw een object waarin mensen alle dagen en alle momenten van de dag met plezier kunnen leven, waar ze graag heen gaan en respect voor kunnen hebben.'

Om zijn gebouwen net als de kunst op een complexe manier te laten communiceren, is ontwerpen bij Venhoeven een groeiproces. 'Wij ontwerpen als het ware interactief, in een team van architecten, kunsthistorici en soms kunstenaars en in meerdere sessies. Vaak blijkt het eerste idee niet erg te kloppen.'

INSPIRATIE

De één laat zijn creatieve geest prikkelen door een schilderij of een goed boek, de ander door een vakantiebestemming of een meesterwerk in het verleden. Waar halen architecten vandaag de dag hun inspiratie vandaan? Aflevering 2: Ton Venhoeven.